

Педагогічні умови, критерії, рівні готовності до використання інформаційних технологій визначено в працях О. Гавриленко, О. Торубара, Г. Нітченко, показники готовності до педагогічної діяльності – у працях К. Дурай-Новакової. Певні аспекти впровадження нових інформаційних технологій в освіті розроблено в наукових працях О. Дуценка та Р. Гуріна, В. Гриценко, М. Жалдака, О. Хомік, І. Володька, В. Кушніра, О. Дзюбенко та інших авторів. Застосування комп'ютерних технологій, Інтернет-технологій у навчанні на засадах інформаційної культури представлено в роботах І. Беха, В. Виноградова, Т. Демківа, Т. Ільїної, Г. Козлакової, Г. Кручиніної, Є. Машбиць, П. Образцова, Л. Скворцова, Л. Тихонова, І. Білоусової, С. Криштофа та інших. Методику комп'ютерного навчання досліджено В. Волинським, Л. Зазнобіною, А. Коломієць, Н. Одарченко, С. Панюковою, Л. Чашко та іншими.

Отже, таке зацікавлення окресленою проблемою різних фахівців засвідчує актуальність розвитку інформаційної культури майбутніх фахівців, зокрема педагогів, підготовка яких до активної й плідної життєдіяльності в інформаційному суспільстві є одним з основних завдань сучасного етапу модернізації національної системи освіти. Упровадження нових інформаційних технологій дозволить збільшити обсяг доступних освітянських послуг, розширить можливості та покращить використання дидактичного матеріалу нового покоління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки. Закон України від 09.01.2007 № 537-У. *Відомості Верховної Ради України*, 2007. № 12. С. 102.
2. Антонченко М. А. Інформаційна культура як складова загальнолюдської культури. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова*. Серія № 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання: Зб. наукових праць. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004, № 1(8). С. 161-166.
3. Вища освіта України і Болонський процес: навч. посіб. / За ред. В. Г Кременя; авторський колектив: М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубінко, І. І. Бабин. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2004. 384 с.

Задорожна-Княгницька Л.В.,

д.пед.наук, професор,
декан психолого-педагогічного факультету,
Маріупольський державний університет

ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА ЯК ЗАСІБ ВЗАЄМОДІЇ УНІВЕРСИТЕТУ ТА СТЕЙКХОЛДЕРІВ У МЕЖАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Умови реформування та автономізації сфери вищої освіти, відповідальність університетів перед різними групами зацікавлених сторін у забезпеченні якісних послуг щодо професійної підготовки фахівців для

освітньої галузі зумовлюють необхідність вирішення проблеми взаємодії закладів вищої освіти зі стейкхолдерами. З огляду на зазначене співпраця з роботодавцями, зацікавленими особами стає невід'ємним компонентом системи професійної підготовки сучасних фахівців для Нової української школи.

Сучасна практика переконує, що у переважній більшості університети частіше за все залучають стейкхолдерів до громадського обговорення проектів освітніх програм, анкетування або круглих столів із актуальних проблем професійної підготовки фахівців певного профілю, що значно звужує сферу їхнього впливу на перебіг освітнього процесу за певною освітньою програмою. Отже слід говорити про пошук нових форм взаємодії між партнерами, якими є заклади вищої освіти та стейкхолдери.

У зазначеному контексті набуває значущості позааудиторна робота, що являє собою сукупність заходів, які здійснюються з метою поглиблення й розширення фахової підготовки майбутніх педагогів, надання цьому процесу особистісної забарвленості, закріплення активної громадянської та професійної позиції, розвиток і реалізацію комунікаційного потенціалу тощо [5]. Окрім того позааудиторна робота виконує такі значущі функції:

- інформаційно-просвітницьку, що допомагає здобувачам вищої освіти засвоїти, розширити й поглибити професійні знання, наповнити їх ціннісним сенсом;
- мобілізаційно-регулятивну, що забезпечує процес мобілізації та подальшого розвитку емоційних і вольових якостей особистості майбутнього вчителя початкової школи;
- корегувальну, що дає можливість скерувати вплив навколишньої дійсності на якість освітнього процесу завдяки виробленим і прийнятим у закладі вищої освіти, конкретному студентському колективі нормам;
- комунікативну, що забезпечує розвиток здатності до професійної комунікації;
- компенсаторну, що сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти впевненості, переконаності, допомагає сформуванню адекватну самооцінку, задовольнити потребу досягнення успіху в професійній діяльності [1, с. 17].

Реалізацію зазначених функцій забезпечують такі форми позааудиторної роботи, як методичний семінар, відкритий захист курсових робіт, тренінги. Такі форми відображають зорієнтованість освітнього процесу на засвоєння здобувачами вищої педагогічної освіти системи базових знань з теорії та практики початкової освіти, що розкриваються в межах навчальних дисциплін загальної і професійної підготовки; формування системи професійних умінь і навичок; генералізацію базових професійно актуальних якостей.

Зрозуміло, що інформаційно-просвітницька, мобілізаційно-регулятивна, корегувальна, комунікативна, компенсаторна функції позааудиторної роботи набувають додаткової значущості та ваги за безпосередньої участі в ній зовнішніх стейкхолдерів, якими є представники Департаменту (відділу) освіти міста, директори та заступники директорів закладів загальної середньої освіти, а також педагоги-практики. Участь таких фахівців як експертів у межах методичних семінарів, відкритих захистів курсових робіт, підсумкових

конференцій з навчальних та виробничих практик є вагомим чинником удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи.

Кафедра педагогіки та освіти Маріупольського державного університету має значний досвід організації співпраці зі стейкхолдерами. Така співпраця реалізується, зокрема, у межах постійно діючого методичного семінару «Педагогічна майстерня вчителя Нової української школи». Такий семінар проводиться двічі протягом кожного навчального семестру й спрямовується на обговорення актуальних питань сучасної теорії та практики початкової освіти. Наріжними в організації семінару є принципи:

- міждисциплінарності (розгляд змісту позааудиторної роботи у міжпредметних зв'язках з навчальними дисциплінами нормативного й варіативного циклів, взаємозв'язках усіх компонентів освітньо-професійної програми);
- ієрархічності (виокремлення ядра знань, умінь та навичок майбутніх учителів початкової школи, розробка ієрархії елементів змісту позааудиторної роботи за значущістю тощо);
- особистісної адаптації (спрямованість змісту позааудиторної роботи на вироблення в майбутніх педагогів індивідуального стилю професійної діяльності) [4, с. 55].

Вагомою складовою методичного семінару є презентація здобувачами вищої освіти результатів досліджень, здійснених у межах виконання курсових робіт із широким залученням до їх експертизи вчителів-практиків.

Як переконує практика організації та здійснення такої експертизи, вона створює додаткові можливості для забезпечення якості професійної підготовки у вигляді взаємодії здобувачів вищої освіти з експертами-стейкхолдерами, які мають значний досвід педагогічної діяльності та здійснюють у межах експертизи комплексний вплив на мотиваційну, інтелектуальну, емоційну та діяльну сфери особистості здобувачів вищої освіти; забезпечують реалізацію контрольної-оцінювальної функції професійної підготовки фахівців через експертизу змісту й практичної значущості курсових робіт та рекомендації щодо удосконалення їх тематики та навчального плану в цілому, пропозиції, що стосуються внесення чи вилучення з освітньо-професійної програми певних компонентів.

Таким чином, досвід взаємодії кафедри педагогіки та освіти Маріупольського державного університету зі стейкхолдерами освітньо-професійної програми «Початкова освіта» переконливо доводить, що така взаємодія забезпечує поліфункціональність позааудиторної роботи майбутніх учителів початкової школи, її спрямованість на моделювання професійної діяльності, створення індивідуальної траєкторії професійної підготовки здобувача вищої освіти, оцінку її ефективності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдулов Р. М. Організація позааудиторної виховної роботи зі студентами вищих навчальних закладів недержавної форми власності: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07. Луганськ, 2004. 24 с.

2. Голюк О.А. Теоретико-методологічні засади формування діалогічної культури в майбутніх вчителів у процесі вивчення педагогічних дисциплін. Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Вип. 13. Глухів : ГДПУ, 2009. С. 244-252.

3. Задорожна Л.В. Загальнопедагогічні проблеми підготовки вчителя: стажистка практика випускника педагогічного вузу. *Наукові записки Рівненського гуманітарного університету*. Випуск 11. Рівне, 2000. С. 50-53.

4. Задорожна-Княгницька Л.В. Співпраця університету та стейкхолдерів у контексті професійної підготовки менеджерів освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020, № 72, Т. 2., С.53-57.

5. Педагогіка вищої школи: підруч. / за ред. Д. В. Чернілевського. Вінниця, 2010. 408 с.

6. Natreba M. M., Timofeeva I. B., Moiseienko R. M., Khadzhinova I. V. Essential characteristics of the use of innovative technologies in educational institutions of the new ukrainian school *Науковий часопис національного педагогічного університету імені м. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Випуск 82. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 167-171.*

Кравцова І. А.,

к. пед. наук,

доцент кафедри початкової освіти,

Криворізький державний педагогічний університет

Кравцова А. О.,

к. пед. наук,

старший викладач кафедри початкової освіти,

Криворізький державний педагогічний університет

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Стратегія співпраці України з Європейським Союзом передбачає поступове впровадження європейських норм і освітніх стандартів, інтеграцію національної системи початкової освіти в Європейський освітній простір для підготовки професійно-компетентних фахівців. Професійна компетентність має сформуватися в процесі навчання і містити знання, вміння, ставлення, досвід діяльності й поведінкові моделі особистості. Тому ми хотіли б звернути увагу на проблему моделювання процесу підготовки учителів початкових класів до Нової української школи.

Однією з важливих проблем розвитку суспільства була і залишається проблема вдосконалення освіти і виховання підростаючого покоління. Від характеру та змісту соціального замовлення, яке виконує освіта в сфері навчання та виховання людини, залежить майбутнє держави. Наше суспільство не виняток, воно сьогодні замовляє, насамперед, гуманну особистість, здатну до творчості, ініціативи, саморозвитку, самоосвіти. Актуальність зазначених завдань визначається у нормативно-правових документах, які регламентують діяльність освітянської сфери (Закони України «Про освіту», «Про загальну